

N:o 46.

Ank. till Riksd. kansli den 31 mars 1905, kl. 5 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion angående lagbestämmelser i syfte att rätten att taga afskrift af protokoll, hållna vid kommunalstämmor samt hos kommunal- och stadsfullmäktige, må vardas fullt effektiv m. m.

I en inom Andra Kammaren väckt och till laguskottet hänvisad motion, n:o 96, har herr *O. H. Ström* i Nederkalix anført:

»Enligt hvad i afskrift bilagda Kungl. Maj:ts resolution af den 21 oktober 1904 utvisar, har Kungl. Maj:t i likhet med dess befallningshafvande i Norrbottens län ansett, att en kommunalstämмоordförande hvarken på grund af gällande utsökningslag eller eljest kan förmås att sätta medlem af kommunen i tillfälle att få taga eller låta taga afskrift af kommunalstämмоprotokoll eller protokoll, fördt vid sammanträde med en af stämman tillsatt kommitté, ehuru protokollet bort tillhandahållas för afskrift. Då härtill kommer, att intet ansvar kan drabba en kommunalstämмоordförande, som vägrar att tillhandahålla protokollet, enär 22 paragrafen af 25 kapitlet strafflagen icke är tillämplig på en kommunalstämмоordförande, enligt hvad som framgår af ett Kungl. Maj:ts utslag af den 1 februari 1892, infördt i Nytt juridiskt arkiv 1892, sidan 35, står man alldeles rättslös och myndigheterna maktlösa mot en i detta fall tredskande kommunalstämмоordförande. Enahanda är ock förhållandet med kommunalfullmäktiges och stadsfullmäktiges ordförande.

Jag får med anledning häraf hemställa, att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla om utarbetande och framläggande för Riks-

dagen af förslag till lagbestämmelser i sådant syfte, att den i gällande författningar medgifna rätt för enhvar, som det åstundar, att taga afskrift af protokoll, hållna vid kommunalstämmor samt hos kommunal- och stadsfullmäktige, må varda fullt effektiv och icke kunna genom vederbörande ordförandes bristande tillmötesgående eller tredska omintetgöras, och att enahanda bestämmelser må gälla i afseende å protokoll, som förts vid sammanträden med af nämnda stämmor eller fullmäktige tillsatta kommittéer och från dem blifvit till stämmornas eller fullmäktiges ordförande öfverlämnade.»

Kungl. Maj:ts motion i afskrift bilagda resolution af den 21 oktober 1904 är af följande lydelse:

•Kungl. Maj:ts

nådiga resolution på de besvär, vice konsuln O. H. Ström i underdånighet anfört öfver Kungl. Maj:ts befallningshafvandes i Norrbottens län utslag den 14 juli 1904 i fråga om vitesäläggande eller handräckning för erhållande af afskrift utaf en handling;

i anledning af hvilka underdåniga besvär Kungl. Maj:ts befallningshafvande inkommit med vederbörandes förklaringar och eget underdånigt utlåtande, hvarefter klaganden inkommit med en underdånig skrift; gifven Stockholms slott den 21 oktober 1904.

Kungl. Maj:t har i nåder låtit sig föredragas detta besvärsmål och därvid af handlingarna inhämtat följande:

Uti en till Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Norrbottens län ingifven skrift hade klaganden anhållit, att, som honom förvägrats att låta verkställa afskrift utaf det protokoll, som förts vid sammanträde den 26 och 27 mars 1904 med den kommitté, hvilken af Neder-Kalix sockens kommunalstämma erhållit uppdrag att till kommunalstämman afgifva betänkande och förslag angående ifrågasatt reglering af Neder-Kalix kyrkostad, Kungl. Maj:ts befallningshafvande måtte, enär protokollet funnes i förvar antingen hos ordföranden i kommunalstämman kaptenen J. T. Rutberg eller hos ordföranden i nämnda kommitté kronofogden N. Wiedholm, vid vite ålägga såväl kaptenen Rutberg som kronofogden Wiedholm att lämna klaganden tillfälle att inom viss tid låta verkställa den ifrågasatta afskriften äfvensom tillerkänna klaganden ersättning för kostnaderna i saken.

Genom öfverklagade utslaget har Kungl. Maj:ts befallningshafvande, efter det klaganden uti afgifna påminnelser hemställt, att, för den hän-

delse hans förenämnda yrkande icke kunde af Kungl. Maj:ts befallningshafvande bifallas, Kungl. Maj:ts befallningshafvande måtte meddela honom omedelbar handräckning af utmättningsman och sålunda bereda honom tillfälle att verkställa den ifrågakomna afskriften, sig utlåtitt, att, ehuru ifrågavarande protokoll bort, på sätt klaganden ifrågasatt, honom såsom medlem af kommunen tillhandahållas, likväl och som Kungl. Maj:ts befallningshafvande hvarken på grund af gällande utsökningslag eller eljest kunde anses äga befogenhet att meddela den af klaganden i målet begärda handräckningen, funne Kungl. Maj:ts befallningshafvande ansökningen icke kunna till någon dess vidare utgård föranleda.

Detta med hvad mera handlingarna i målet innehålla har Kungl. Maj:t tagit i nådigt öfvervägande och finner de underdåniga besvären ej förtjäna afseende. Hvilket vederbörande till underdånig efterrättelse länder.

OSCAR.

(Sigill.)

Hjalmar Westring.»

Såsom motionären påpekat, har det inträffat, att enskild person förvägrats att taga afskrift af protokoll, hållet vid sammanträde med kommitté, tillsatt af kommunalstämma med uppdrag att till stämman afgifva betänkande i särskild fråga. Angående skyldighet för ordförande i kommunalstämma eller annan att tillhandahålla sådana protokoll innehåller icke gällande kommunallagstiftning något stadgande. Det bestämmes i förordningarne om kommunalstyrelse på landet och i stad, att enhvar, som det åstundar, äger att taga afskrift af protokoll, hållet å landet vid kommunalstämma eller kommunalfullmäktiges sammanträden och i stad vid stadsfullmäktiges sammankomster. Förvägras sådant, förmenar motionären, att den för närvarande gällande lagstiftningen icke ställer något effektivt medel till buds för erhållande af rätt.

Utskottet erkänner, att rätten att taga afskrift af ifrågavarande protokoll bör vara af lagstiftningen väl omgärdad med skydd. Att sådant skydd enligt gällande lagstiftning saknas, framgår emellertid icke af den af motionären åberopade resolutionen af den 21 oktober 1904, hvilken afser

en helt annan fråga. I detta rättsfall uttalas nämligen blott, att Konungens befallningshafvande icke är befogad att genom handräckning i vanlig ordning förhjälpa den enskilde till hans rätt.

Det lagrum, som i förevarande fall närmast bör uppmärksammas, är däremot 25 kap. 22 § strafflagen. Hvad kommunalnämnds ordförande angår, förefinnes icke tvifvel därom, att icke denne för vägran att tillhandahålla inom nämnden hållna protokoll kan ådraga sig straffrättsligt ansvar. Bland de i berörda lagrum omförmälda funktionärer är kommunalnämndens ordförande nämligen att räkna. Huruvida så äfven är fallet med ordföranden i de kommunala institutioner, motionären omnämner, kan möjligen vara föremål för olika meningar. Hvarken det af motionären åberopade rättsfall af den 1 februari 1892 eller något annat utskottet bekant prejudikat kan anses hafva afgjort sistnämnda fråga. Det förefaller emellertid utskottet, som 25 kap. 22 § strafflagen borde äga tillämplighet jämväl i förevarande fall och, innan denna fråga blifvit i rättskipningen vederbörligen afgjord, torde i hvarje fall skäl ej föreligga att inlåta sig på ny lagstiftning i ämnet.

Med hänsyn till hvad sålunda blifvit anfördt, har utskottet funnit åtgärder i motionens syfte icke för närvarande böra från de lagstiftande myndigheternas sida vidtagas.

Utskottet hemställer således,

att ifrågavarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 31 mars 1905.

På lagutskottets vägnar:

ERNST TRYGGER.

Herr *Redelius* har begärt få antecknadt, att han icke deltagit i ärendets behandling inom utskottet.